

Sotaretkiä ja nuijasota

Historiansa aikana myös Saarijärvi ja Saarijärven seutu on ollut sotatoimialueena ja kokenut miehityksenkin useaan kertaan.

Valtioiden välisen sotien voidaan katsoa syntyneen elinkeinojen ja kulttuurien kehittymisen kautta: erityisesti maanviljelyn käyttöönotto synnytti tuotannoltaan ja arvoiltaan eriytyneen yhteiskunnan. Tällaisen yhteiskunnan yleistymisen loi monia jännitteitä sekä yhteiskuntien sisällä että eri yhteiskuntien välillä. Tarvittiin organisoitu väkivaltakoneisto eli sisäistä uhkaa varten poliisi ja ulkoista uhkaa varten sotaväki. Suomen alueelle sodan toivat turkisten tuotantoalueesta kilpailevat hyvin organisoituneet naapurisuurvallat - Ruotsi ja Venäjä. Tuolloin Suomeen ei vielä ollut syntynyt omia valtiollisia rakenteita.

Suurvaltojen kilpailun seurauksena sisämaakin oli lukuisten sotaretkien kohteena - vasta Pähkinäsaaren rauha takasi alueella pitkän rauhankauden. Merkittävimmät sotaan liittyvät väkivaltaisuuudet koettiin seutukunnalla vasta 1595 Nuijasodan yhteydessä. Tuol-

loin pitkän sotajakson jälkeen edelleen jatkuva raskas sotilaiden ylläpito aiheutti väestön kapinaan nousun. Ensiuhriksi joutui Kivijärvellä Upplannista alueelle sijoitettu huovi Hannu Niilonpoika ja hänen kolme renkiään, jotka survottiin armotta jäähän tehtyyn avantoon. Seuraavat surmat tapahtuivat Saarenkylässä, josta pääsi huoveja karkuun ilmoittamaan alkavasta kapinasta. Huovien kostoretkellä Kivijärvelle ryöstöjen ja raiskausten yhteydessä kuoli ainakin yksi poika.

Lylyharjun muistomerkit. Vanhan Pyyrinlahti-Kurenlahti -kirkkotien varrella parin kilometrin päässä Konginkankaan Liimattalan kylästä on kauppias Vilho Mäilän ja Liimattalan kyläläisten pystyttämä

muistomerkki, joka palauttaa mieliin kaksi taistelua näillä tienoilla.

Kurikkaharjun taistelu Nuijasodan aikana 1596 ja Huosiaismäen taistelu 7.4.1714 Isonvihan aikana.

Kuvaaja: Saarijärven museo, Olavi Lahtela.